

יוסף טל (נולד בשנת 1910), הפסנתרן, הקומפוזיטור והפרדגוג הירושלמי הנודע, תרם לאוצר המוסיקה הישראלית יצירות בעלות סגנון אישי מובהק — החשובות ביניהן היצירות שהובר בהשראת עולם התנ"ך והאגדה העתיקה, דוגמת השירה הכוריאוגראפית „ציאת מצרים“ (1945/6) והקאנטטה הסימפונית „חנה ובניה“ (1948/9).

הסונטה לכנור ולפסנתר (הושלמה בספטמבר 1951 ועובדה מחדש במרץ 1952) היא דוגמה אוסיבית לסגנונו ההבעתי התקיף של טל; הקומפוזיטור מגיש בה נסיון צורתי חדש ומעניק, על-ידי עיצוב הסונטה התלת-פרקית בתבנית סרק הסונטה הקלאסי הראשון: הפרק הפותח מכיל את חלקו הראשון, בו בולט הנושא הראשון, הפרק השני המתון מקביל להבעת הנושא השני, ובו גם פתוח, ואילו בפרק הסיום באים חלק החזרה וקודה.

נגינת-הבכורה התקיימה בספטמבר 1951 בירושלים, בשעת שודרה על-ידי אלי גורן ודורין טאָנפילד; הנוסח המעובד נתקבל לכצוצ בחגיגת 1952 של החברה הבינלאומית למוסיקה בתזמנו (זאלצבורג, יוני 1952).

Joseph Tal (born Joseph Gruenthal in 1910), pianist, composer and pedagogue in Jerusalem, has contributed some strikingly individual works to the music of Israel — most noteworthy among them are the compositions inspired by the world of the Bible and the ancient legend such as the choreographic poem “Exodus” (1945/6) and the symphonic cantata “A Mother Rejoices” (1948/9).

The Sonata for Violin and Piano (completed September 1951 and revised for publication in March 1952) is typical of Tal's forcefully expressive style; in form it presents the interesting and novel experiment of shaping a three-movement-Sonata in the scheme of a classical first-movement, with the opening Moderato representing the first-subject section and exposition, the Andantino corresponding to second-subject expression and development, and the final movement (Moderato) given to recapitulation and Coda.

The first performance of the Sonata took place in Jerusalem in September 1951, when Eli Goren and Doreen Stanfield broadcast it over Kol Israel; the revised version was accepted for the I. S. C. M. Festival at Salzburg (June 1952). Duration: 12 minutes